

אלו הן הגולין פרק שני מכות

י

עין משפט נר מצוה

ב א מ"ו פ"ח מהל' רוח הל' ט ו' הל' ט
ב ב ג מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב ד מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב ה מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב ו מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב ז מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב ח מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב ט מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב י מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב יא מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב יב מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב יג מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב יד מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב טו מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב טז מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב יז מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב יח מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב יט מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט
ב כ מ"ו פ"ח מהל' ט הל' ט

שם זין ויהרוג שאם יביא כלי זין ממקומו ירגישו בו. וכלי מורה. אף בזה הורגין מות: מ"ו קר"א. דמתקנין להו לרובין דבר שתיכין לו: לתלמיד שאינו הגון. שלא יביאנו עונותיו לידו הרגה בשוגג ויגלה דאמרין לקמן (עמוד 3) שאינו מלוי אלא קרובים: לזנות כהנהגה החלה. שפתח הכמון בנינו כערי מקלט תחלה: הורח שמש לרובים. להכין להם חיותם כגון הכן מילי דלעיל: הורחם שמש לרובים. כהזדהה לו ויפה עשית: ללמד כמון. לדורש כרבים: שכל תבואה שלו. שזכי במקרא במשנה ובהלכות ובאגדות: ורצון ואיתמא רב מרי אמרי מי אוהב כמון וגו' ה"א וס' לו סכאסה: המורה מחזרת עליו ועל ורצו ואתמרין ענלמא רבנן דף 37. ב: ה"א מלא דרמים שזכר היין ליה זנין רבנן: ויהבו רבנן עיניהם כרבים. שהיה אוהב תלמידי חכמים ביותר והיו לו כנים ת"מ: רב אשי אמר כו'. דברך אשי ⁶ גרסי' ללמוד דכריבנא גרסי' ללמוד בהמון. עס חכמים רבים: נולדו שרי כמון (כ) נשאו שרי נוף. אלמא הנואל נשא לחטוא: ללמד כמון. מרבה תלמידים: לפי שעל ידיהם ירבה הפלפול ויגמלם לא תמך קושימייהם: בפעולה. שציל שערך: מאלף עולות כו'. מקרא כמון אלף עולות יעלה שלמה וגו' (מלכים א' 2):

מקלט
תרתו קדש הואי אמר רב אשי כגון סליקוס ואקרא דסליקוס גופא ערס הללו אין עושין אותן לא טירין קטנים ולא כרכין גדולים אלא עיירות בינוניות ואין מושביין אותן אלא במקום מים ואם אין שם מים מביאין להם מים ואין מושביין אותן אלא במקום אוכלוסין נתמעטו עליהן נתמעטו דווריהן מביאין להם כהנים לויים וישראלים ואין מוכרין בהן לא כלי זין ולא כלי מצודה דברי רבי נחמיה וחכמים מתירין ושונים שאין פורסין בתוכן מצודות ואין מפשילין לתוכן חבלים כדי שלא תהא רגל גואל הדם מצויה שם א"ר יצחק מאי קרא ⁹ וזנס אל אחת מן הערים האל וחי עביר ליה מידי דתהו ליה חיותא תנא לתלמיד שגלה מגולין רבו עמו שנאמר וחי עביר ליה מידי דתהו ליה חיותא אמר ר' ועירא מכאן ⁷ שלא ישנה אדם לתלמיד שאינו הגון א"ר יוחנן הרב שגלה מגולין ישביתו עמו אינו והא א"ר יוחנן מנין לדברי תורה שהן קולטין שנאמר ⁸ את בצר במדבר וגו' (וכתיב ביה חיותא) ואת התורה לא קשיא הא בעידנא דעסק בה ולא הוה קא יכול שליחא ¹⁰ דמלאכא דמותא ¹¹ למיקרב מגליה דלא הוה שתיק פומיה מגורסא סליק וייתב אחרוא דבי רב פקע ארוזא ושתיק ויכול ליה א"ר תנחום בר חינליאי מפני מה זכה ראובן לימנות בהצלה תחלה מפני שהוא פתח בהצלה תחלה שנאמר ¹² וישמע ראובן ויצילחו מידם דרש רבי שמלאי מאי דכתיב ¹³ אז יבדיל משה שלש ערים כעבר הירדן מזרחא [שמש] אמר לו הקב"ה למשה הורח שמש לרועצים איכא דאמרי א"ל הורחת שמש לרועצים דרש רבי סימאי מאי דכתיב ¹⁴ אוהב כסף לא ישבע כסף ומי אוהב בהמון לא תבואה אוהב כסף לא ישבע כסף זה משה רבינו שהיה יודע שאין שלש ערים שבעבר הירדן קולטות עד שלא נבחרו שלש בארץ כנען ואמר מצוה שבאה לידי אקיימנה ומי אוהב בהמון לא תבואה כמו נאה ללמד בהמון מי שכל תבואה שלו והיינו ¹⁵ דא"ר אלעזר מאי דכתיב ¹⁶ מי ימלא גבורות ה' ישמע כל תהלתו למי נאה [ללמד] גבורות ה' מי שיכול להשמיע כל תהלתו ורבנן ואיתמא רבה בר מרי אמר מי אוהב בהמון לו תבואה כל האוהב ¹⁷ (ללמד) בהמון לו תבואה והיכו ביה רבנן עיניהו ברבא בריה דרבה (סימן אשי ללמוד רבינא ללמד) רב אשי אמר כל האוהב ללמוד בהמון לו תבואה והיינו ¹⁸ דא"ר יוסי בר' חנינא מאי דכתיב ¹⁹ חרב אל הבדים ונאולו חרב על ציארי שונאיהם של ²⁰ ה' ת"ח שיושיבין ועוסקין בתורה כד כבר ולא עוד אלא שמתפשין כתיב הכא ונאולו וכתוב התם ²¹ אשר נואלנו ולא עוד אלא שחוטאין שנאמר ואשר חטאו ואיביעת אימא מהכא ²² ונאולו שרי צוען רבינא אמר כל האוהב ללמד בהמון לו תבואה והיינו דאמר ²³ רבי הרבה תורה למדתי מרבותי ומחבירי יותר ממה ומתלמידי יותר מכולן א"ר יהושע בן לוי מאי דכתיב ²⁴ עומדות היו רגלינו בשערך ירושלם מי גרם להרגלינו שיעמדו במלחמה שערי ירושלם שהיו עוסקים בתורה וא"ר יהושע בן לוי מאי דכתיב ²⁵ שיר המעלות לרוד שמחתו באומרים לי בית ה' נלך אמר רוד לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע שמעתי בני אדם שהיו אומרים מתי ימות זקן זה ויבא שלמה בנו ויבנה בית הבחירה ונעלה לרגל ושמתתי ²⁶ אמר לו הקב"ה ²⁷ כי טוב יום בחצרך מאלף טוב לי יום אחד שאתה עוסק בתורה לפני מאלף עולות שעתיד שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח: ומכוונות להם דרכים וכו': תניא ²⁸ ר' אליעזר בן יעקב אומר

עוקבין. אורבין: מהאי גיסא ומהאי גיסא דמרחקי. מחרין וקדש רחוקות מגבולי הארץ ¹ שני רביעי הארץ והסורג בסוף הגבול לרין לגוס רביעי הארץ: ומ"ם מיעטאי דמקרי. הסורג בין חצרין לשכס זבין שסם לקדש קריב למקלט מיקן ומיקן: בין לקדש בין שלא לדעת. בין שזרע שם לדעת קליטה בין [שלא] נרע שם [שלא] לדעת [קליטה] שלא היה יודע שהיא קולטת: **פרוורדה.** כפרים וחצרים הסמוכות לה ונקראות על שמה תמו ללל: **וערי מצד.** כרמים גדולים שהיו נחלת נפתלי הגדים נר וגו': **ערים הללו.** ערי מקלט: טירין קטנים. לפי שאין מוונות מלויין שם: ולא כרבים גדולים. שהכל נקבצים שם תמיד ויהיו רגל גואל הדם מנהיג שם וחשוב לו: **כגון סליקוס.** עיר מצד יש כפר סמוך הנקרא אקרא דסליקוס כך קדש העיר מצד ועיר בינוני סמוכה לה הנקראת על שמה: **ואם אין שם מים.** כשנפלו בגורל בימי יחזקע ללוים הביאו להם אמות מים אמרי כן מן הסהרות הטוקוס: **מקוס שוקיס.** שימלאו מוונות לקנות: **מקוס אוכלוסין.** שיהו כפרים ויישוב סמוכים להם שלא יבואו גואלי הדם מרובים על העיר בחיל: כלי זין. שלא יקנה גואל הדם

(א) ו"ב קב"ט (ב) פ"א ה"א (ג) לפי מ"ה פ"הו כעך פ"הו ע"ה ל"ל פ"הוהוה כ"ר"ס פ"הוהוה המוקד העירן שם ירושם גלגלן וי"מ מרבי שפירס ופירס נקרא פ"הוהוה (ד) ועפרין לג: ע"ה (ה) ע"ה (ו) [מ"ה פ"הוהוה פ"הוהוה (ז) ע"ה א"ר זרע, ע"ה] (ח) מילין קב"ט ע"ה. (ט) הוריי י"ג: מגילי י"ה. (י) גל"ה ל"ה, א"ה טענית (יא) גריות כ"ג (ל) נ"מ: (מ) ישראל, (ס) ומנינו י. ע"ה, (ס) ושנת ג"ה, (ס) ומספחה פ"הוהוה (ט) ל"ל רביעית,

תורה אור השלם

1. גלעד קריית פצלי און עקבה מים. הוריי ה' ו' 2. וכתיב הוריי ג' ו' ח' חב' כרבים דרך ירצחו שכמה בני זכיה עשה. הוריי ה' ט 3. ואת הערים אשר תתנו ללוים את שש ערי המקלט אשר תתנו לנס שמה הרצח ועליהם תתנו ארבעים ושתיים עיר. כמבדד לה' ו' יתנו לקבל את חצרון כאשר דבר משה וירוש משם את שלמה בני הענק: ופ"הוהוה ואת שדה העיר ואת חצריה נתנו לקבל בן יתב באחזקה.

6. וערי מבצר הצדים צד וחמת ריקת וצדו וצדקה וצדקה וצדקה וקדש ואדרעי ועין חצרו: הירוש ט לה-לו 7. לנס שמה רוצח אשר ירצח את רעהו בבלי דעת והוא לא שגא לו מתמל שלשום ונס אל אחת מן הערים האל וחי: דברים ד מב 8. את בצר במדבר בארץ המישר לראובני ואת ראמת מצד לרוד ואת גלן כבשן למנשי: דברים ד מג 9. ואת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל: ושם דברים ד מד 10. וישמע ראובן ויצילחו מידם ואימרו לא כגון נפש: 11. אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מזרחא שמש: 12. אתב כסף לא ישבע כסף ומי אוהב בהמון לא תבואה אוהב כסף לא ישבע כסף: 13. מי ימלא גבורות ה' ישמע כל תהלתו: תלמי קרב 14. חרב אל הבדים ונאולו חרב על ציאריהן: ירימהו לו 15. ויאמר אדרין אל משה בי ארני אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו: כמבדד יכיא 16. נואלו שרי צוען נשאו ויהו נף חתעו את מעירם פנת חטאת אשר ישעיהו יט יג

18. שיר המעלות לרוד שמחתו באמרים לי בית ה' נלך: כלי טוב יום בחצרך מאלף טוב לי יום אחד שאתה עוסק בתורה לפני מאלף עולות שעתיד שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח: ופ"הוהוה ואת שדה העיר ואת חצריה נתנו לקבל בן יתב באחזקה.

גליון הש"ס

נב"ב ה' ארד הכרם. עין שבת דף ל ע"ב: ר"ה מ"ו פ"ד מהל' ט הל' ט: ר"ה ל"ה פ"ד מהל' ט הל' ט: ר"ה ל"ה פ"ד מהל' ט הל' ט:

הגהות הב"ח

(א) נב"ב אמר אני הללו. כ"ב פירוש הנו שם: (ב) אמר ר"ה הללו שרי יזען נשאו. כ"ב נשאו פירוש מננו:

מוסף רש"י

והברין עיר מקלט הוא. דכתיב יהושע (כ) ולבני אשכנז ביהמיה נתנו את עיר מקלט הוואם את הברין ואת מגרשה (ושבתים ברב קב"ה). פ"הוהוה. כפרים וצדות שפצת הלעיר מזה למגיש (ושבתים ברב קב"ה). עירם הללו. היתמס ללוים (ושבתים ברב קב"ה). לא טירין קטנים. לפי שיש סכנה עמי יישב למי מנסם לרובים. ודלא כרבים גדולים. לפי שמקלטין שם מקומות למורה ומהל רגל ויולד הדם נחמיה ויארבו את היחול והסגנו (ושבתים ברב קב"ה). ב"הוהוה. כ"ב משה בנן וישמע ראובן אהב כסף לא ישבע כסף. אוהב אמות לא ישבע מן הרחוקה ה'. מי שיכול להשמיע כל תהלתו ויהי יום טוב ביהוה. לומר ככר אמנת לפי טוב יום שאתה עומד בחצרי ועוסק בתורה מאלף עולות שעתיד בנך שלמה להעלות כדכתיב (מ"ח א) אלף עולות יעלה שלמה וגו' (ושבת ל')

רבינו הגנאל

שנאמר גלעד קרית פועלי און עקובה מדם.

1. מלת מלמלאה דמותא ל"ה כמ"ה: 2. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 3. כ"ב ח"ה ג"ב פ"הוהוה עק אהבה: 4. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 5. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 6. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 7. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 8. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 9. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 10. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 11. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 12. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 13. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 14. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 15. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 16. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 17. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 18. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 19. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 20. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 21. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 22. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 23. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 24. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 25. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 26. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 27. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 28. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 29. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: 30. ח"ה חסר כהן ויול מ"ה כמ"ה ורמ"ה: